

פ ר ר ט ר ל ק ר ל מס' 207
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', כ"ז באייר, תשל"ב
(10.5.72), בשעה 8.30

נ כ ח ר

חברי הועדה:

ש. פרידמן - יו"ר
א. אנקוריון
ש. ארזי
י. ארידור
פ. כיכי
ג. האוזנר
ת. טובי
מ. סורקיס
א. עומר
פ. פרוש
ח. צדוק
י.ה. קלינגהומר
י. קורן

מוזמנים:

ד"ר א. ידין - מטעם משרד המשפטים
פר קראפט - מטעם משרד הפנים
פר רותם - מטעם משרד הפנים
א. שפט - " " "

ר. פלחי - מזכירת הועדה

מ. טרלו רשמה:

סדר היום:

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו),
תשכ"ט - 1969.

היו"ר ש. פרידמן: אני מתכבד לפתוח את הישיבה.
אני מקדם בברכה את חה"כ סורקיס המשתתף
בישיבה במקום חה"כ בן-פורת.

ד"ר גולדשמידט יצא לחו"ל וכיקש ממני
לנהל את הישיבה של היום.

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו), תשכ"ט-1969

היו"ר ש. פרידמן: בסעיף 11 לחוק, נתן ד"ר גולדשמידט רשות
הדיבור למר ארזי שנאלץ לעזוב את הישיבה
וללכת לוועדת הכנסת. זכות זו נשמרה למר ארזי להיום. היות
וחה"כ ארזי עוד לא הגיע, נתחיל לדון בסעיף 12, וניתן את
רשות הדיבור בסעיף 11 למר ארזי, כאשר יבוא.

סעיף 12

מר רותם: מציע למחוק את הסעיף. יש בחוק הוראות
האומרות שראש המועצה המקומית צריך לתת
תקציב מאוזן. כל מה שנאמר בסעיף 12 - הוא פיותר.

מ. ביבי: צריך לבדוק את הנוסחים השונים. התקציב
הוא הדבר העיקרי בכל החוק. עלינו לבדוק
את סמכויות ראש העיר לגבי התקציב, וכן את סמכויותיהם של חברי
המועצה. אינני רוצה להניח שלחברי המועצה אין אפשרות להציע
הצעה לגבי התקציב.

ש. פרידמן: ראש הרשות מגיש למועצה את הצעת התקציב;
הרשות הזאת קיימת בחוק. אולם יש כאן שני
אלמנטים נוספים: האחד, שהמועצה רשאית להכניס שינויים. אינני
יכול לתאר לעצמי שעד כה לא היתה המועצה שותפה למבנה התקציב
וליעדים עליהם הוא בא לענות; דבר שני, המועצה ככולה בהצעות
השינויים בכך שלא תגדיל את סך הכל של התקציב, אולם אין היא
ככולה כלל בשינוי רדיקאלי בתוך הסכומים. נתאר לעצמנו תקציב
של מיליון ל"י שמתוכם 500,000 מטקצבים לחינוך והשאר לעודים
אחרים. רשאית המועצה לומר: אנחנו לא משנים את הסך הכל, אבל
היינו רוצים לחינוך לתת לירה אחת ואת השאר ליעדים אחרים.
האם כל האלמנטים הללו קיימים בחוק כן, ואם לאו - במה בא
הסעיף הזה לשנות מן החוק?

י.ה. קלינגהופר: גם אני בעד זה שבטרם נחליט למחוק נעשה
השוואה של המוצע כאן עם הוראות החוק
הקיימות בענין התקציב. נניח שהסעיף הזה לחלוטין עם הדין הקיים
ועל כן הוא פיותר מבחינת התוכן אבל מבחינת דרגת ההסדר הוא לא
זהה. לגבי המועצות המקומיות הדברים לא נקבעו עד עכשיו. בחקיקה
הראשית, אלא רק בחקיקת משנה. לגבי עיריות, צדק מר רותם.
לגבי המועצות המקומיות הדבר נקבע בצו של שר הפנים ולא ע"י
החוק הפורמלי של הכנסת. מבחינה זו אני רוצה לשקול אם כדאי
לנו למחוק את הסעיף, אפילו אם הדברים זהים לגבי המועצות
המקומיות, נאמץ את ההסדר שהוא היום מבחינת דבר חקיקה מינהלית,
לדבר חקיקה ראשית.

א. עופר:

לגבי התקציב מנסים להגביל את המועצה, אם ירצו להגדיל את ההוצאות, צריך לראות מהיכן תבואנה ההכנסות. אינני יודע איך זה יפעל במציאות. ההנחה היא שבדרך כלל ראש העיריה שייבחר יהיה לו רוב. יש גם ראש מועצה שאין לו רוב ובכל זאת העניינים מתנהלים. גם חכרי המועצה אינם רוצים להפסיק את פעולת המנגנון לגמרי. אינני מציע להגביל את המועצה. ראש הרשות מביא את התקציב. המועצה יכולה לקצץ את ההכנסות ואת ההוצאות, או להוסיף, כאותה מידה ששר הפנים מאשר את זה. אני מציע להשמיט את הסיפא של הסעיף, החל מן המלים: "אלא אם קבעה מקורות הכנסה נוספים..." וכו'. אני מציע שכן ייכתב ששר הפנים צריך לאשר את התקציב.

ת. טובי:

מצטרף לדברי ח"כ עופר. לדעמי צריך להשאיר את זה שרמט המועצה מביא את התקציב והמועצה דנה בו וקובעת. אני בעד הגדרת סמכויות יותר מפורטת. ראש הרשות מגיש את התקציב, המועצה תדון ותקבע אותו סופית, או תגיש אותו סופית לאישור שר הפנים.

מר רותם:

בפקודת המועצות המקומיות יש סעיף מיוחד לתקציב, אבל אני מסתמך בעיקר על התקנות. שר הפנים הוציא תקנות בהן נאמר במפורש מתי ראש הרשות רשאי להגיש את התקציב למועצה; מתי המועצה חייבת להגיש אותו לממונה. שר הפנים יכול להכניס שינויים. כן נאמר בתקנות שכל התשלומים חייבים לכסות את ההוצאות. אי אפשר להגיש תקציב גרעוני. אם נשאר גרעון משנה קודמת, חייבים להגיש בשנה הקרובה את הכיסוי לגרעון. כל מה שנאמר בסעיף 12, למעשה קיים היום. סעיף 12 הוא נטע זר לחוק ולכן הצעתי למחוק אותו.

המצב היום הוא כזה, שראש הרשות המקומית מציע, ומסמכות המועצה להקטין או להגדיל את התקציב.

י. ארידור:

סעיף 12 מעורר בעיה, וע"י זה שנמחק אותו איננו פותרים את הבעיה. הכניסו את הסעיף מכיון שהיו ערים לכך שיש התנגשות סמכויות בין ראש הרשות והמועצה. יתכן מצב שבו יהיה רוב נגד ראש הרשות, והרשות המקומית מעמידה את ראש הרשות במצב שאיננו נותן לו מקורות הכנסה עבור ההוצאות, זה איננו פתרון. אני שואל: איך יפתרו את המצב ההפוך שראש הרשות מגיש תקציב והרשות איננה מוכנה לאשר סעיפי הוצאה? היום במקרה כזה, יש ברירה להחליף את ראש המועצה. היום ראש המועצה מרגיש את עצמו תלוי במועצה וחייב לקבל את דעתה, כי הוא לא נבחר ע"י הציבור.

גם אני רוצה בחירות אישיות לראשי הערים, אבל אלה התובעים זאת, צריכים לתת פתרון למצב הזה. הפתרון מעוגן בחוק עצמו. סעיף 12 מנסה לענות על חלק קטן של הבעיה. איך יפתרו את הבעיה אם החוק ייצור מחדש את המצב שהיה בטבריה?

ש. פרידמן:

אתה טוען בין אם הסעיף כתוב ובין אם לאו, זה איננו פותר את הבעיה. מה אתה מציע?

י. ארידור:

צריך להשאיר את הבעיה של התקציב של הרשות המקומית ולענות עליה פתרון אחר.

ח. צדוק:

בידי השלטון המקומי יש הרבה סמכויות ואיננו נוגעים בהם עקב החקיקה הזאת. איננו באים היום לתקן את כל הפגמים והחסרונות שיש במערכת החוקים של השלטון המקומי. אנחנו מתכננים היום מה שאנחנו חושבים שמחייב תיקון או שינוי עקב חקיקת השיטה החדשה של בחירת ראש עיר. אני הייתי מוכן לחזק את מעמדו של ראש הרשות הנבחר. האמור כאן, איננו פשיג את המטרה.

היות והתקציב טעון אישור שר הפנים, חזקה על השר שלא יאשר הגדלת תקציב מעבר למה שהציע ראש העיר, אלא אם יש הגדלת הוצאות ובצדן הכנסות מתאימות למימון ההוצאות. עומדת הברירה: או להעניק בסעיף 12 לראש העיר מעמד יותר חזק ממה שמוצע כאן, ולומר שאין להגדיל את התקציב מעבר למה שהציע ראש העיר; או למחוק את הסעיף ולהשאיר את המצב כעינו. אם יש בעיה תקציבית שאין עליה תשובה, אינני חייב - עקב חקיקת חוק זה - לתקן את הדברים.

אם יציעו לחזק את מעמדו של ראש העיר הנבחר - אני אהיה בעד. אבל מה שכתוב בסעיף 12, אינני רואה בו תועלת. הייתי מוותר על הסעיף ומאשר את המצב הקיים.

א. אנקוריון:

דרושה רפורמה יסודית בפקודת העיריות. אינני רואה טעם להגניב סעיף אחד או אחר המשנה משהו, ובודאי לא אם הוא לא משנה דבר. החוק הוא על דרך בחירת ראש עיר. נראה לי שהסעיף היחיד שחורג מהמסגרת של דרך הבחירה ודרך גמר הכהונה, הוא סעיף 11, שבו מקווים לתת לראש הרשות אפשרות לדרוש דיון חוזר. זו זכות נכבדה ויש לזה ערך במקרה של התנגשות בין ראש הרשות והמועצה. להוציא דוקא את הסעיף הזה הנוגע לתקציב, ולחזור על מה שיש במקום אחר - אני חושב שאין בזה תועלת.

אני מצטרף להצעת פר רותם למחוק את הסעיף

הזה מפסגרת החוק.

ב. סורקיס:

אני בעד מחיקת הסעיף.

את התקציב מביא ראש המועצה, מאשרים אותו במועצה ושר הפנים גם כן צריך לאשר. אם שר הפנים לא מאשר, הוא חייב להביא את זה עוד פעם למועצה.

ראש מועצה חייב לשבת ארבע שנים ולפלא את תפקידו. אם ראש המועצה הכשיל את המועצה - זה דבר אחר; אבל אם לא עשה מעשה רע, הוא צריך להמשיך בתפקידו במשך ארבע שנים. צריך לתת הרגשה טובה לחברי המועצה שהם שותפים להחלטות. אם ראש המועצה הנבחר לא יתפשר עם המועצה, הוא לא יוכל לעבוד.

אני מציע להסתפק בחוק הקיים ששר הפנים

יאשר את התקציב.

ג. ארזי:

הסעיף הזה יכול לשמש הוכחה לכך עד כמה החוק הזה בא לעוות את הדמוקרטיה ולהעמיד את המועצה במצב מגוחך, שיכול ראש העיר להביא תקציב ואחר-כך יאמר שאין לו אישור ועליו לשנות את ההוצאות. אני תומך בהצעה למחוק את הסעיף.

י. ארידור: לא הצליחו עד כה למצוא פתרון ל"כלנתריזם". כעית ה"כלנתריזם" איננה דוקא כדחת ראש הרשות אלא בחירת "כלנתריסט" כסגן ראש הרשות וזה מתבצע ע"י איום. אחת הדרכים לאיים על ראש העיר, היא שלא יאושר התקציב. אם אין נותנים פתרון לבעיה, אנחנו נשארים באותו מצב כפי שהוא היום. לכן הכניסו את סעיף 12. ראו את הבעיה וביקשו לפתור אותה.

פ. סורקיס: יש השגים ויש כשלונות ברשויות המקומיות, והם יהיו גם כעתיד. החוק הזה נותן אפשרות לאיש שקיבל את התפקיד לארכע שנים, להוכיח את עצמו. אם ייכשל, הוא לא ייבחר שוב. על כל מפלגה למצוא את האיש המתאים לנהל את המועצה. אם מי שהוא רוצה לסחוט, הוא יכול למצוא דרכים שונות. צריך לתת לראש המועצה אפשרות לעבוד בשיתוף עם המועצה.

מר רותם: אני רוצה להפנות תשומת לבכם לפקודת העיריות האומרת: אם נראה לממונה שהמועצה נמנעת מפילוי חובה או מבצוע פקודה או דין אחר, ושאי הוא לדרוש ממנה בצו לכצע את הפקודה... וכו'.

בסמכותו של שר הפנים להוסיף או למחוק מהתקציב מה שהוא רוצה. אם יהיה מצב כזה, יבוא ראש המועצה אל שר הפנים ויתקן את התקציב.

ג. האוזנר: כהתחשב בעובדה שאצביע עליה, אני מבקש לא להעמיד את הסעיף להצבעה היום.

אנחנו דנים בהצעת חוק פרטית של שני אנשים שהיו חברי-כנסת בשעתו. אחד מהם איננו חבר-כנסת, והשני איננו נוכח אתנו היום. תוך הנמקת ההצעה כולה, היתה לסעיף הזה משבצת חשובה בטעון. מצד שני הושמעו היום נימוקים לא מבוטלים בעד פחיקת הסעיף. אני מבקש שהות של שבוע, לבוא בדברים עם מציעי החוק ולשמע מה היה בדעתם, לאור הנימוקים שהושמעו הבוקר.

לפיכך אודה ליו"ר אם לא יעמיד את זה להצבעה היום.

היו"ר ש. פרידמן: יהיה זה הוגן להענות לבקשתו של חה"כ האוזנר, נהגנו כך בכמה מקרים בעבר.

י. ארידור: אני רוצה להזכיר לוועדה, שלפני מספר שבועות, היתה הצעה שנתפכה לא רק ע"י חבר-כנסת אחד, אלא ע"י כמעט מחצית הוועדה, ובה היתה בקשה לדחות את ההצבעה בסעיף אחד לישיבה אחת. אז נאמר לנו ע"י חברים אחדים, שאין צורך בדחיה, כי צריך לזרז את הספול בחוק. אינני מתנגד להצעת חה"כ האוזנר, אני רק רוצה להזכיר זאת.

היו"ר ש. פרידמן: בפרט אחד המצב היה שונה. לפני אותה ישיבה היתה במשך שבועיים או שלושה שבועות הודעה ברורה שבאותו תאריך תהיה הצבעה; מה שאין כן לגבי סעיף 12 שלפנינו.

משום כך אני מציע שנקבל את הפניה של חה"כ האוזנר.

ת. טובי:
במקרה שיתגבש רוב לפחות את הסעיף, אני רוצה להציע שהסעיף ינוסח כך שראש מועצה יגיש למועצה הצעת תקציב הרשות, המועצה תדון בהצעה ותכין סופית את התקציב ותגישו לאישור שר הפנים.

ח. צדוק:
אני תומך בהצעת חה"כ האוזנר. יתכן שקיימים נימוקים בעד הסעיף ולא היתה הזדמנות להביא אותם; מה שלא היה אז, במקרה שהזכיר חה"כ ארידור. אם המציעים או מטעמם ישמיעו נימוקים חדשים, נשמע אותם ונדון בהם; אם לאו, אנחנו בישיבה הבאה נצביע על ההצעות הקונקרטיות שישגן לפנינו.

היו"ר ש. פרידמן:
קבוצה גדולה של חברי-כנסת הם בעד פחיקת סעיף 12.
הובעה דעה שלנושא התקציב ינתן ביטוי בחקיקה הראשית ולא רק בחקיקה המשנית הקיימת.
עלינו גם לשמוע הצעה מחה"כ קלינגהופר איך להביא לביטוי את המצב הקיים, בדומה להצעת חה"כ טובי.
ככפוף לסייגים הללו, נצביע על הסעיף בישיבה הבאה.

סעיף 11

היו"ר ש. פרידמן:
רשות הדיבור לחה"כ ארזי, להערות על סעיף 11.

ש. ארזי:
אני סבור שהסעיף מיותר. הוא נותן סמכות לראש הרשות, במשך 48 שעות, להודיע שהוא יביא את החלטה לדיון חוזר במועצה. ראש העיר תמיד יכול לבקש שנושא מסויים יידון שוב. ראש הרשות יכול לקרוא לישיבה ולהביא הצעה לסדר היום.

יש כאן שורה של מועדים.
סעיף (א) מדבר על 48 שעות; סעיף (ב) מדבר על 14 יום; וסעיף (ג) נותן פירוט לרשות להחליט גם לפני זה.

האם יש איסור על יו"ר הרשות המקומית לכנס ישיבה פתי שהוא רוצה? האם הוא לא יכול היום, אם החלטה מסוימת לא נראית לו, להביא אותה עוד פעם לדיון?

מר רותם:
היום הוא חייב לחכות תקופה מסויימת.

ש. ארזי:
אני מציע להתנות את זכות העיכוב שלו באישור ועדת ההנהלה של המועצה. הוטו על החלטה, נראה לי כדבר חמור. צריך לכבד את החלטת המועצה. אם הוא רוצה בזכות וטו, יהיה זה לפחות בהסכמת אלה המשתתפים אתו במועצה, כועד ההנהלה, שם יושבים אלה שתומכים בו. אם ועד ההנהלה תומך בו, אפשר לתת לו את הפירוט שבינה הזאת, אבל אם אין לו תומכים, אז מתן הפירוט שבינה זה דבר כלתי נכון, כלתי צודק ובלתי דמוקרטי. אם יש סעיף המונע ממנו לקרוא לישיבה, אני לא מציע לפחות, אבל לתת לו רשות לכך רק אם יש לו אישור של ועד ההנהלה.

א. שפט:
 לגבי העיריות אין סעיף כזה, אבל לגבי הרשויות המקומיות, יש סעיף מפורש. ההצעה האלטרנטיבית שלך לקויה בכך שהנהלה איננה חובה יש אפשרות שאין הנהלה. בעיריות אין חובה שתהיה ועדת הנהלה.

ש. ארזי:
 אם כך, אני מציע לתקן את פקודת העיריות שגם שם תהיה חובה של ועדת הנהלה.

היו"ר ש. פרידמן:
 מתעוררת שאלה האם זה לא נושא חדש?

ש. ארזי:
 ההצעה שלי תחול לגבי אותן מועצות שיש בהן ועדת הנהלה. אני גם אציע לתקן את פקודת העיריות. אם זה נושא חדש, אני מוכן להביא אותו לפני ועדת הכנסת.

אני מביש הסתייגות למחוק את הסעיף.

ת. טובי:
 מצטרף להסתייגות של חה"כ אחזי בסעיף 11.

מ. פרוש:
 גם אני מביש הסתייגות לסעיף 11.

מ. פרוש:
 אני מבקש להתחשב במשאלתי. בסעיף המכריע בחוק, הצביעו כאשר אני לא הייתי בארץ. אני רוצה שתינתן לי אפשרות להביע דעתי בסעיף מסוים. אני יודע שנענו לא פעם לבקשות החברים. ביקשתי אז שהיו"ר של הועדה לא יצביע את הסעיף הזה. אני מבקש עכשיו התחשבות ושתינתן אפשרות להצביע עוד פעם על הסעיף הזה.

עוד לא קרה בוועדה זו שסיעה ביקשה לדחות הצבעה ולא נענו לה.

היו"ר ש. פרידמן:
 קבענו שלא נחזור היום לסעיפים הקודמים אלא נתחיל בסעיף 12. היתה לי התחייבות שאתן רשות דיבור לחה"כ ארזי בסעיף 11(ד), שמשום התנאים אי אפשר היה לתת לו לבטא את דבריו בישיבה הקודמת. את זאת עשיתי. אתה תוכל לבוא בדברים עם חה"כ גולדשמידט שיחזור בישיבה הבאה, ואולי ימצא מוצא לפה שאתה מבקש. אני זוכר היטב שבקשתכם הובאה ע"י היו"ר, אלא בהצבעת הרוב לא נתקבלה.

ח. צדוק:
 כאותה ישיבה בה הוצבע סעיף 8, החליט היו"ר הישיבה להצביע כך מאחר שהדיון הסתיים ונותרה הצבעה בלבד. היתה הודעה מוקדמת שביום מסוים תהיה הצבעה. היו"ר ערך הצבעה נסיונית כדי לראות אם קולו של חה"כ פרוש - אילו היה נוסף - עשוי היה להשפיע על תוצאות ההצבעה. הוא החליט על דעת הועדה, שאם יתברר שקולו של חה"כ פרוש היה עשוי להשפיע, היה דוחה את ההצבעה. רק לאחר ההצבעה הנסיונית כאשר הוברר שהקול הזה לא ישפיע על תוצאת ההחלטות, הוחלט על עריכת ההצבעה בו במקום. זה היה אחרי שהדיון נגמר ואחרי שהיתה הודעה מוקדמת שהצבעה תתקיים באותו יום. אמרתי זאת למען העובדות.

מ. פרוש:

אני שואל: מדוע התקדים הזה, לא לתת
אפשרות לחברי סיעה להשתתף בהצבעה?
אפשר היה לשנות את מועד ההצבעה.

היו"ר ש. פרידמן:

תשוחח על כך עם היו"ר ז"ר גולדשמידט.

סעיף 13

מר רותם:

אם תתקבל החלטה על מחיקת סעיף 12
אני מציע להוסיף את סעיף 13 לסעיף 11.

מ. ביבי:

אם ראש רשות מקומית יוצא לחו"ל, ואין
לו אפשרות לאצול סמכות לפי סעיף זה,
עלול להיות מצב שכאשר הסגן יושב בראשות המועצה במקומו, ונתקבלה
החלטה שאיננו רוצה בה והוא רוצה לערער עליה, סגנו אינו יכול
לעשות זאת כי הזכות הזאת אינה מוקנית לו על פי החוק. ייווצר
מצב שהסגן איננו יכול למלא את התפקיד שראש העיר היה יכול למלא
בקשר לאותה החלטה. זה איננו מתקבל על דעתי.

ה. צדוק:

אני מבחין בין אצילת סמכויות ע"י ראש
הרשות לפי שהוא ראשי לאצול, ובין
פילוי מקום ראש רשות; אני מניח שכוונת חה"כ ביבי היא לא להעניק
לראש הרשות סמכות לאצול סמכות זו, אלא להבטיח שכאשר ראש הרשות
איננו ויש ממלא מקום, יהיו לו סמכויות ראש העיר, וגם הסמכות
הזאת. השאלה המשפטית שעליה אנחנו צריכים לקבל תשובה, היא זאת:
כאשר פלוני יכהן כמ"מ ראש הרשות, האם מכוח כהונה זו יהיו לו
כל הסמכויות, למרות שסמכות זו לא ניתנת לאצילה?

א. שפט:

בסעיף 1 לחוק יש הגדרות של ראש רשות
מקומית.

סעיף 16 לחוק מדבר על סגן לראש רשות.

ממלא המקום איננו נראה לי בחזקת ראש רשות לפי הגדרת החוק.
האם אנחנו רוצים שסמכויות לפי סעיף 11 יחולו על ממלא מקום
ראש העיר? נתנו את הסמכות לראש הרשות כאשר הוא ראש רשות
נבחר. זו זכות יתר לראש הרשות שנבחר ישירות ע"י תציבור.
אם רוצים לתת זכות זו גם לממלא מקום, צריך לומר זאת בסעיף 13
או 16.

היו"ר ש. פרידמן:

אילו רצינו ללכת בדרך שהציע חה"כ ביבי,
היינו צריכים לעשות היפוכו של דבר הכתוב
כאן, היינו לכתוב שהוא כן ראשי לאצול סמכויות מסוימות במקרה
מסוים.

מר רותם:

אני חושב שחברי לא צודק. לפי סעיף 134
לפקודת העיריות, אם נבצר מראש עיריה

לכוא, ממלא את מקומו הסגן. יש בחוק סמכויות לראש העיר ולא נאמר
שאותן סמכויות חלות גם על ממלא המקום.

אם רוצים לתקן, יש מקום לכך בסעיף 16

ולא בסעיף 13 המדבר על סמכויות לפי סעיף 11.

היו"ר ש. פרידמן: מפנה תשומת לב לסעיף 14(ב). אם נאמר במפורש שאינו ראוי לאצול סמכויות לפי סעיף 11, הדבר נראה לי עדיף.

מר רותם: כאן מדובר על אצילת סמכות ואילו בחוק קובעים את הסמכות. כאן ראש המועצה עושה פעולה כדי להעביר את הסמכויות שלו. בחוק העיריות יש סעיף האומר שראש רשות מקומית יכול לאצול מסמכויותיו לסגן או לעובד מועצה; אבל יש הוראות בחוק שאומרות שאם ראש הרשות המקומית איננו פועל באופן אוטומטי, יש לו סמכויות של ראש רשות.

היו"ר ש. פרידמן: סעיף 134 קובע סמכויות גם לממלא המקום. בסעיף 14(ב) כתוב שחוק זה אינו בא לגרוע מכל סמכות אלא במידה שנאמר במפורש בחוק. בסעיף 13 נאמר שעל אף האמור בסעיף 134, ראש רשות אינו ראוי לאצול מסמכויותיו.

ש. ארזי: מציע להשאיר סעיף 13. במקרה שייחחק סעיף 12, צריך לאזכר רק את סעיף 11. אני מסכים להצעת מר רותם שסעיף 13 יצורף לסעיף 11. סעיף 11 נותן פירוט גבוה לראש המועצה מפני שהוא נבחר אישית ע"י הציבור. פירוט גבוה שנותנים לו אישית הוא לא יכול לאצול. לכן אני בעד הסעיף הזה, אבל הוא צריך להיות קשור לסעיף 11.

ת. טובי: מציע לשנות את הנוסח כדלקמן:
ראש רשות ראוי לאצול מסמכויותיו לחבר אחר של המועצה, אותו קבעה לצורך זה מועצת הרשות בהתאם להחלטה רגילה. כל הסמכויות של ראש המועצה, הוא יכול לאצול לחבר שהמועצה קבעה.

י.ה. קלינגהופר: מסכים לדעת מר רותם, שהסוגיה של סגן ראש העיר שבא במקומו של ראש העיר, או הרשות, סוגיה זו לגמרי שונה מן הבעיה בה דן סעיף 13. פה מדובר באצילת סמכויות. ממלא מקומו של ראש הרשות איננו פועל בתוקף אצילת סמכויות אלא בתוקף סעיף בחוק הקובע את מעמדו כממלא מקום ראש הרשות. זה שונה מאצילת סמכויות. אינני מיעץ לערבב את הדברים. נשאר את העניין לכשנגיע לסעיף 16, שם תתעורר הבעיה בכל חשיבותה, ואז נשקול - האם בגלל זה ממלא מקומו של ראש רשות לא נבחר ע"י האזרחים, צריך לשלול ממנו את זכות הוטו שנותנים לראשי הרשויות, או שמא לא צריכים להיות פרקציוניסטים ולתת לו את הסמכויות.

מר רותם: חה"כ ארזי מציע לא לתת לממלא מקום ראש הרשות את הסמכות להשתמש בזכות הוטו לפי סעיף 11. אם כך, צריך היה לכתוב שהסמכות הזאת ניתנת רק לראש הרשות המקומית שייבחר לפי הוראות חוק זה. אם חה"כ ארזי עומד על ההצעה, צריך לנסח את זה כך שנכניס הוראה שהסמכות הזאת לא ניתנת לפי שהוא אחר אלא לראש הרשות עצמו, ואז לא מדובר על אצילת סמכויות.

בקשר להצעת חה"כ טובי, אצילת סמכויות לחבר מועצה, היום יש הוראות בחוק שראש הרשות מקומית יכול לאצול מסמכויותיו לסגן או לעובד של הרשות המקומית. בזמנו התנגדנו לכך שכל חבר מועצה יכול לקבל את הסמכויות. ההצעה הזאת איננה שייכת לחוק זה.

פ. סורקיס:
אני בעד זה שמי שמלא את מקום ראש
העיר יהיו לו כל הסמכויות. גם ראש
עיר שוגה, וכך יכול גם ממלא מקומו לשנות, אבל עליו לנהל את
עניני העיר וצריך לתת לו אפשרות לכך.

מ. ביבי:
די אם נאמר בסעיף 16 או בסעיף אחר,
שכאשר הסגן ממלא מקומו של ראש העיר,
תהיינה לו כל הסמכויות הנתונות לראש הרשות. בזה אנחנו פותרים
את הבעיה.

א. ידין:
תחילה חשבתי שסעיף 13 הוא מיותר. אולם
כאשר ראיתי את סעיף 134 לפקודת העיריות,
שם נאמר שעם הסכמת המועצה, הוא יכול לאצול את כל הסמכויות
שבשיו. אני חושב שסעיף 11 מוקנה לראש הרשות בהיותו ראש נבחר
ומפני זה הסגן יכול למלא את כל הסמכויות, אבל זה אינו מקנה לו
זכות וטו כי הוא לא נבחר ע"י האוכלוסיה אלא הוא אחד מחברי העיריה
שנבחרו בצורה אחרת. אם רוצים ללכת בדרך זו, צריך להוסיף פסקה
בסעיף 11 האומרת: סמכות זו אינה ניתנת לאצילה ואינה נתונה לממלא
מקום. מי שרוצה ללכת בדרך של תה"כ סורקיס וביבי ולתת לסגן סמכות,
איננו חייב להוסיף דבר, כי סעיף 134 לפקודת העיריות אומר שממלא
מקום גם מפעיל את הסמכויות. יחד עם זה, לא גרעתי מזה ע"י הוספת
האיסור של האצילה. אני חושב שהמקום המתאים לדון בזה הוא סעיף 16.

א. אנקוריון:
אני חושב שסעיף 12 יימחק. גם אני חושב
שסעיף 16 מכסה את סעיף 13 ואין צורך בו.

היו"ר ש. פרידמן:
היתה הצעה לצרף את סעיף 13 לסעיף 11(ו).
באשר לשאלת אצילת סמכויות לממלא מקום,
זה נושא שמקומו בהקשר לסעיף 16.

ת. טובי:
פוריד את הצעתי.

א. ידין:
יש שתי פרשות.

יש פרשה של אצילה שיכולה להיות לכל
בר-בי-רב ולא דוק לממלא מקום. בנוגע לאצילה, כולם מסכימים
שלא צריכה להיות אפשרות אצילה של סמכויות לפי סעיף 11. כיון
שיש סעיף כללי שראש הרשות יכול לאצול, נדמה לי שיותר נכון
להגיד זאת. זה איננו קשור עם סעיף 16. אם סעיף 12 ישאר, צריך
גם להשאר סעיף 13 כמתייחס לשני הסעיפים (11 ו-12).

י. קלינגהופר:
אצילת הסמכויות, לפי המצב הקיים, על פי
החוקים המוניציפאליים, זה ענין שראש העיר
יכול להשתמש בו כדי להעביר סמכות מסוימת לעובד ציריה. האם אנחנו
רוצים שסמכות האצילה הזאת תהא לגבי עובד ציריה שיהיה מורשהו של
ראש הרשות, גם לגבי סמכות וטו? זאת איננו רוצים. אם כך, צריך
להשאיר את סעיף 13, אחרת יוכל להעביר את סמכות הוטו לכל עובד
ציריה, לפי הסעיף הכללי. לכן אני מציע לא לחוק את סעיף 13.
ענין הממלא-מקום, נשאר לסעיף 16; אבל ענין האצילה, אני חושב
אפשר להחליט עליו עכשיו.

היו"ר ש. פרידמן:
בכפוף למה שיוחלט לגבי סעיף 12 (אם הוא יאוזכר או יימחק), הרי ראש הרשות אינו רשאי לאצול לאחר מסמכיותיו הקבועות בסעיפים 11 ו-12(?) לעצם הענין אנתנו בשלים להחליט. יש נושא עליו לא החלטנו, וזו ההערה של "חה"כ ביבי שרצה להבטיח שלמלא מקום יינתן מה שניתן לראש העיר הנבחר בסעיף 11. על כך נדון בסעיף 16.

א. אנקוריון:
אני בדעה שסעיף 13 צריך להמחק, אבל עוד תהיה לי הזדמנות לומר את דברי.

מ. סורקיס:
מבקש מהועדה לזרז את הדיון בחוק זה, כי אנשים הרוצים לעמוד לבחירות אינם יודעים מה דין החוק הזה שלפיו יחליטו אם לעמוד לבחירות או לא.

היו"ר ש. פרידמן:
ועדת המשנה לא תשב ביום א' הקרוב. ביום שני היינו אמורים לדון בהצעת החוק של ד"ר הלוי. חה"כ צדוק ביקש לתת לו אפשרות לקיים התייעצות סיעתית בנושא. לכן לא נדון ביום שני בנושא זה, ועל סדר-יומנו יהיה חוק העזרה למדינות חוץ וחוק התכנון והכניה. ביום רביעי, 24 לחדש נדון בחוק זה, וב-17 לחדש בחוק יחסי ממון. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.50